

DESETLJEĆE ZDRAVOG STARENJA 2020. – 2030.

Svjetska zdravstvena organizacija (engl. *World Health Organization* – WHO) usvojila je 3. kolovoza 2020. godine na 73. Svjetskoj zdravstvenoj skupštini (1) dokument Akcijskog plana „Desetljeće zdravog starenja 2020. – 2030.“

To je drugi akcijski plan WHO-a u okviru strategije „Global Strategy on Ageing and Health“ slijedom krucijalnog dokumenta „United Nation Madrid International Plan of Action on Ageing“ iz 2002. godine (1, 2).

Ovim Akcijskim planom WHO za razdoblje sljedećega desetljeća (2020. – 2030.) prvenstveno se pozivaju vlade, međunarodne agencije, profesionalci, civilno društvo, akademija, privatni sektor, mediji, obitelji i njihove lokalne zajednice na stalnu i usklađenu suradnju radi poboljšanja zdravlja osoba starije životne dobi (1).

Zdravo starenje nužno podrazumijeva održavanje i unaprjeđenje funkcionalne sposobnosti starijih osoba koju određuje njihov intrinzični kapacitet kao i okolina u kojoj žive (3). U tom kontekstu kreirane su smjernice djelovanja s izazovima i mogućnostima, u svrhu generiranja promjena koje podržavaju globalnu strategiju poticanja zdravog starenja.

Slijedi prijevod gerontoloških izazova i mogućnosti djelovanja iz Akcijskog plana (1):

Akcijski plan fokusiran je na četiri gerontološka izazova:

- promijeniti način na koji razmišljamo, osjećamo i ponašamo se prema starosti i starenju
- osigurati da zajednica podupire sposobnosti starijih ljudi
- pružati starijim osobama cjelovitu i usmjerenu skrb te usluge primarne zdravstvene zaštite
- osigurati starijim osobama pristup dugotrajnoj skrbi (1).

U Akcijskom planu naglašene su mogućnosti djelovanja:

- izvesti odgovarajuće prilagodbe i ulaganja za poticanje zdravog starenja, uključujući zdravstvenu i socijalnu skrb i okruženje prilagođeno dobi te iskoristiti prednosti koje će uključivati bolje zdravlje i prehranu, vještine i znanje, socijalnu povezanost, osobnu i financijsku sigurnost i osobno dostojanstvo

- iskoristiti tehnološke, znanstvene, medicinske i pomoćne tehnologije (uključujući nove metode liječenja) te digitalne inovacije koje mogu potaknuti zdravo starenje
- uključiti različite skupine civilnog društva, zajednice i privatni sektor u politiku, dizajniranje i realizaciju programa, a posebno za marginalizirane, isključene i ranjive skupine te povećati odgovornost (1).

Akcijski plan definiranim smjernicama nedvojbeno upućuje na bolju iskoristivost raspoloživih resursa uz poštivanje ljudskih prava, racionalizaciju gerijatrijske potrošnje, međusektorski i interdisciplinarni pristup u zaštiti zdravlja starijih osoba što jest i *hrvatska gerontološka doktrina*.

Dokument „Decade of Healthy Ageing 2020-2030“ može se preuzeti na Web-adresi:

<https://www.who.int/ageing/decade-of-healthy-ageing>

Literatura

1. Decade of Healthy Ageing 2020-2030, WHO, 2020 (<https://www.who.int/ageing/decade-of-healthy-ageing>, accessed August 2020)
2. Political Declaration and Madrid International Plan of Action on Ageing, Second World Assembly on Ageing, Madrid, Spain, 8-12 April 2002, New York City (NY): United Nations, 2002 (<https://www.un.org/development/desa/ageing/madrid-plan-of-action-and-itsimplementation.html>, accessed November 2019)
3. World Report on Ageing and Health, Geneva: World Health Organization, 2015 (<https://www.who.int/ageing/events/world-report-2015-launch/en/>, accessed November 2019)